

Журавка Олена Сергіївна

к.е.н., доцент,

Босак Ірина Леонідівна

студент,

Сумський державний університет, м. Суми

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ, ЗАВДАННЯ ТА НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ФОНДУ БОРОТЬБИ З COVID-19

Перший випадок викликаного коронавірусом захворювання COVID-19 було зареєстровано в Україні 03.03.2020 року. Станом на 04.11.2020 року кількість осіб, які захворіли на COVID-19 в Україні становить 420617 особи, померли – 7731 осіб.

13 квітня 2020 року було прийнято Закон України № 553-IX «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік». Цим законом було передбачено внесення змін до Державного бюджету 2020 року і створення Фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, викликаного коронавірусом SARS-CoV-2. Фонд був створений для фінансування додаткових видатків на охорону здоров'я та соціальних видатків, безпосередньо пов'язаних із епідемією COVID-19.

Термін дії Фонду розрахований на період карантину і наступні після його офіційного звершення 30 днів. На Держаудитслужбу покладено здійснювати функцію безперервного контролю за використанням коштів, які спрямовуються в межах Фонду, задля уникнення чи виявлення можливих зловживань із використанням коштів Фонду.

Для формування фонду було перерозподілено кошти між міністерствами та відомствами. У результаті вдалося скоротити видатки Державного бюджету 2020 року на 48,9 млрд грн. Законом було встановлено, що кошти з новоствореного фонду можуть використовуватися на такі напрями:

- заходи запобігання, поширення, ліквідацію спалахів COVID-19;
- доплати до заробітної плати медичним працівникам та іншим, що зайняті на роботах з ліквідації хвороби;
- надання грошової допомоги громадянам;
- трансферт Пенсійному фонду України;
- фінансова допомога для Фонду соціального страхування, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття [1].

Розглянемо видатки Фонду боротьби з COVID-19 за сферами спрямування коштів, що представлені в таблиці 1.

Найбільшу частку коштів було виділено на стимулювання економіки – 36 млрд грн (будівництво, реконструкція, ремонт автодоріг державного значення), на охорону здоров'я – 16,3 млрд грн. Найменше коштів було виділено на освіту – 0,1 млрд грн, трохи більше на відновлення видатків Державного бюджету – 0,5 млрд грн.

Таблиця 1 – Видатки фонду у розрізі сфер спрямування [2]

Сфера	Касові видатки, млрд грн	Виділено, млрд грн	Витрачено від виділеного обсягу, %
Стимулювання економіки	19,2	36,0	53%
Охорона здоров'я	5,9	16,3	36%

продовження таблиці 1.

Сфера	Касові видатки, млрд грн	Виділено, млрд грн	Витрачено від виділеного обсягу, %
Соціальний захист	9,3	10,4	90%
Забезпечення правопорядку	2,5	2,7	92%
Відновлення видатків	0,2	0,5	40%
Освіта	0,1	0,1	100%
Всього	37,2	66	56%

Щодо використання виділених коштів, то повністю було використано кошти виділені на освіту, на 92% і 90% у сферах забезпечення правопорядку та соціального захисту відповідно. Найменше витратили кошти у сфері

охорони здоров'я – 5,9 млрд, що становить тільки 36%. Загалом на 10 листопада 2020 року використано 56% коштів всього фонду.

Якщо розглядати розподіл між головними розпорядниками коштів (дані представлені на рис.1), то виявляється, що на Міністерство охорони здоров'я загалом було виділено 14,35 млрд грн, і з цих коштів використано тільки 28%. Досить вагомі суми було надано Міністерству економіки, Міністерству соціальної політики та Міністерству внутрішніх справ – 6,97 млрд грн; 3,46 млрд грн; 2,70 млрд грн відповідно.

Підводячи підсумок, зазначимо, що за законом Фонд боротьби з COVID-19 був створений для боротьби з пандемією, але більша частина коштів була направлена на розвиток інфраструктури та стимулювання економіки. З 22 квітня по 15 вересня 2020 р. до Кабінету міністрів України надійшло 37 звернень про виділення коштів, з яких тільки 12 було схвалено. Не було звернено увагу на окремі запити Міністерства охорони здоров'я та деяких державних та обласних адміністрацій про закупівлю індивідуальних засобів захисту та необхідного медичного обладнання, в тому числі й апаратів штучної вентиляції легень.

Рисунок 1 – Кошти отримані з Фонду головними розпорядниками [3]

Отже, питання щодо ефективного використання коштів Фонду боротьби з COVID-19 залишається дискусійним, оскільки більша частина

коштів фонду була спрямована на стимулювання економіки країни, порушуючи цільове використання цього фонду – на боротьбу з гострим респіраторним захворюванням у межах нашої країни.

Список використаних джерел:

1. Закон України № 553-IX «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» [Електронне джерело]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/553-20#Text>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронне джерело]. – Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk>
3. Фонд боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками [Електронне джерело]. – Режим доступу : https://www.mof.gov.ua/uk/data_and_analytics-433